Email:

conference@houghtonstreetreview.com

Website:

www.houghtonstreetreview.com/index.php/conference

© 2026 International Online Conference on Multidisciplinary Academic Research. All Rights Reserved.

Editor-in-Chief:

Dr. Ewelum Johnson Nnadi

Managing Editors:

1.Harold Jan R. Terano

2.Dr. Mandakini Singla

3.Massoud Kaykhaii

AUDIO VA VIDEOTEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHDA DUCH KELADIGAN MUAMMOLAR VA ULARNI HAL QILISH USULLARI

Feruzaxon Atamirzayeva
feruza.atamirzayeva21@gmail.com
https://doi.org/10.5281/zenodo.22860829

Annotatsiya. Ushbu tezisda ta’lim jarayonida audio va videotexnologiyalardan foydalanishning ahamiyati, ulardan foydalanishda yuzaga keladigan asosiy muammolar hamda mazkur muammolarni bartaraf etish usullari yoritiladi. Audio va video vositalarining ta’lim samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: audio texnologiya, video texnologiya, ta’lim, multimedia, axborot texnologiyalari, internet, raqamli ta’lim.

Kirish. Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta’lim jarayoniga ham katta ta’sir ko‘rsatmoqda. Ayniqsa, audio va videotexnologiyalardan foydalanish o‘quv materiallarini o‘quvchilarga tushunarli va qiziqarli shaklda yetkazish imkonini beradi. Audio materiallar tinglab tushunish ko‘nikmasini rivojlantirishga xizmat qilsa, videomateriallar mavzuni tasvir, ovoz va harakat orqali yaxshiroq o‘zlashtirishga yordam beradi.

Asosiy qism. Audio va videotexnologiyalardan foydalanish jarayonida bir qator muammolar uchrashi mumkin. Ulardan birinchisi — **texnik muammolar**. Kompyuter, proyektor, mikrofon, karnay yoki boshqa qurilmalarning yetarli darajada ishlamasligi dars jarayoniga salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Bunday holatlarning oldini olish uchun texnik vositalarni darsdan oldin tekshirish, zarur qurilmalarni soz holatda saqlash va zaxira materiallarini tayyorlab qo‘yish lozim.

Ikkinchi muammo — **internet va elektr ta’minotiga bog‘liqlik**. Onlayn videolar yoki audio materiallardan foydalanishda internet tezligining pastligi, elektr energiyasidagi uzilishlar darsning uzluksizligiga xalaqit berishi mumkin. Ushbu muammoni hal qilish uchun kerakli audio va videolarni oldindan yuklab olish, materiallarning oflayn nusxalarini saqlash hamda zarur hollarda alternativ dars usullaridan foydalanish maqsadga muvofiq.

Yana bir muhim muammo — **audio va videomateriallarning sifatiga** bog‘liq. Ovozning pastligi, shovqin mavjudligi, tasvirning sifatsizligi yoki videodagi ma’lumotlarning mavzuga mos kelmasligi o‘quvchilarning materialni o‘zlashtirishiga qiyinchilik tug‘diradi. Shu sababli o‘qituvchi dars uchun material tanlashda uning mazmuni, texnik sifati va o‘quvchilarning yosh xususiyatlariga mosligiga e’tibor berishi kerak.

Shuningdek, **o‘qituvchilarning texnologik ko‘nikmalari yetarli emasligi** ham muammolardan biri hisoblanadi. Audio va videodasturlardan samarali foydalanish uchun pedagoglar zamonaviy raqamli vositalar bilan ishlash bo‘yicha muntazam ravishda bilim va ko‘nikmalarini oshirib borishlari zarur.

Audio va videotexnologiyalardan haddan tashqari foydalanish ham ma’lum muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Agar videomaterial darsning maqsadi bilan bog‘lanmasa yoki o‘quvchi faqat tomoshabin bo‘lib qolsa, ta’lim samaradorligi

Email:

conference@houghtonstreetreview.com

Website:

www.houghtonstreetreview.com/index.php/conference

© 2026 International Online Conference on Multidisciplinary Academic Research. All Rights Reserved.

Editor-in-Chief:

Dr. Ewelum Johnson Nnadi

Managing Editors:

1.Harold Jan R. Terano

2.Dr. Mandakini Singla

3.Massoud Kaykhaii

pasayishi mumkin. Shuning uchun multimedia vositalaridan foydalanishda interaktiv topshiriqlar, savol-javoblar va muhokamalarni ham tashkil etish muhimdir.

Muammolarni hal qilish usullari

Audio va videotexnologiyalardan samarali foydalanish uchun quyidagi choralarni amalga oshirish mumkin:

- texnik qurilmalarni darsdan oldin tekshirish;
- audio va videomateriallarning zaxira nusxalarini tayyorlash;
- internetga bog‘liq materiallarni oldindan yuklab olish;
- sifatli va mavzuga mos multimedia materiallarini tanlash;
- o‘qituvchilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish;
- audio va videomateriallardan foydalanish vaqtini me’yorlash;
- o‘quvchilarni faol ishtirok etishga undaydigan topshiriqlardan foydalanish.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, audio va videotexnologiyalar zamonaviy ta’lim jarayonining muhim vositalaridan biridir. Ular o‘quv materiallarini ko‘rgazmali, tushunarli va qiziqarli tarzda taqdim etish imkonini beradi. Shu bilan birga, texnik nosozliklar, internet muammolari, sifatsiz materiallar va pedagoglarning texnologik ko‘nikmalari yetarli emasligi kabi muammolar ularning samarali qo‘llanilishiga to‘sqinlik qilishi mumkin. Mazkur muammolarni oldindan rejalashtirish, texnik tayyorgarlik, sifatli material tanlash va pedagoglarning raqamli kompetensiyasini oshirish orqali kamaytirish mumkin. Demak, audio va videotexnologiyalardan maqsadli hamda pedagogik jihatdan to‘g‘ri foydalanish ta’lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga oid o‘quv va metodik qo‘llanmalar.
2. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo‘yicha o‘quv qo‘llanmalar.
3. Ta’limda raqamli texnologiyalardan foydalanishga oid ilmiy maqolalar.
4. Ta’limda axborot texnologiyalari o‘quv qo‘llanma / R.X. Ayupov. Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti. – T.: TDPU, 2020 yil